

Oponentský posudek

Oponentka: M. arch. Ing. arch. Maria Topolčanská, PhD.

Dizertační práce

Aspekty bydlení ve výškových budovách v Číně

Doktorand

Ing. arch. Radek Toman

FA VUT Brno

1. Téma dizertační práce tak jak je formulováno v hlavním názvu „Aspekty bydlení ve výškových budovách v Číně“ je příliš neurčité povahy.

Proč a jaké aspekty fenoménu výškových budov v Číně dizertační práce sleduje a jaké je zaměření autorova uvažování se dovídáme až z neoficiálního názvu práce „Na městských formách záležitosti. Kulturní a politické aspekty vývoje čínských měst“. Je pochopitelné a nanejvýš dobré, že si autor téma takto potřeboval přeformulovat: od výškových budov v Číně se těžiště zájmu přesouvá na komplexnější fenomén vývoje současných čínských měst. Je ale vysoce neadekvátní nechat doktoranda dál nazývat dizertační práci názvem, který nepřesně uchopuje podstatu jeho zkoumání. Jde tedy o tolerovanou vágnost mezi udržováním oficiálního tématu kdysi zadaného původní školitelkou a finálním pojmenováním vlastní práce doktoranda, které sám logicky potřebuje k vyjádření podstaty svých tezí. Zjevná neaktuálnost názvu tématu dizertace vůči posunu autorova aktuálního a finálního zaměření – které hodnotím jako vysoce dobře zachycené alternativním názvem jeho podnadpisem již obsahujícím podstatné atributy (tedy „kulturní a politické“ a nejen „aspekty“) – je zarážející a vypovídá o přílišné formálnosti a rigidnosti procesu schvalování témat dizertací na FA VUT.

2. Cíl práce definovaný autorem v části 03 / Popis úkolu a cíle dizertační práce je natolik vzdálen jednoduché formulaci hlavní teze a místo toho je další z kapitol nabízející mapování stavu urbanity současné Číny a vyjmenování faktů, že ho lze chápat jako splněn – nejbližší k definici cílů práce je totiž v abstraktu uvedena formulace: „ cílem práce je studovat a porovnávat přístupy k metropolitnímu bydlení (...) Na příkladu Číny se práce zabývá možnostmi výstavby velkoměst ve dvacátém století.“

Takhle obecně a široce nastavený cíl – s příslibem obecního studia, komparace a „zabýváním se možnostmi výstavby“ nelze než považovat za splněn, nejde ho totiž smysluplně měřit jinak než mírou .

Lze s respektem akceptovat nesmírnou kvantitu studia a interpretace jiných autorských textů a vlastní empirické sledování fenoménu terénním průzkumem, oba tyto své nesporné výkony ale autor podle mého názoru plně nevyužívá k tomu, aby možná skromněji ale o to přesněji a na malé ploše zazněla jeho vlastní pozice a přínos nového kritického vědění, které není jen odvozeno z již známého v současném specializovaném a zahraničním diskurzu na dané téma.

3. K postupu a metodě autora mám podstatnou výhradu – na práci je zřejmá hluboká schopnost orientovat se v dostupných zdrojích vědomostí od současných autorů, práce ale není dostatečně přesně vedena v dialogu s mentorem tak, aby zjevně motivovaného doktoranda zaujatého studiem fenoménu současné čínské urbanity a problému bydlení stal i autor jasně směřující k tomu postupovat od vlastní teze k mapování toho, co lze nastudovat v teorii a v realitě.

Práci považuji za příliš svévolně se vyvíjející narativ stojících na mnoha referenčních textech a výzkumech jiných autorů. Práce zjevně postrádá silné partnerství a vedení v roli školitele (i pro uvedené komplikace se změnami školitelů) přímo věnujícího se ve svém výzkumu a práci danému tématu, který by takhle zajímavého autora a architekta postavil před povinnost sdělit, co je jeho 'teorii' nebo tezí.

Alespoň latentně je taková teze přítomna v ambici „předpovědět alternativy budoucího možného vývoje měst“, což je ale tak neurčité a otevřené pole pro tezi jednoho autora, že je těžké sledovat kde končí nezávazné předpovídání ze současného stavu problematiky popsané v odborné literatuře a kde začíná důsledné vlastní formulování buď výsledků komparativní studie autora anebo argumentace jeho vlastní nové pozice – tezi – vystavěnou na jeho znalosti současné diskuse o městech na příkladu Číny.

4. Autor významně přispívá praxi výuky architektury a urbanismu a rozvoji vědního odboru v těchto disciplínách už jen tím, jak velký soubor poznatků získaných studiem a komparací nabízí a vnáší do českého kontextu z vnějších a specializovaných zdrojů poznání o soudobé urbanitě v Číně.

Nad rámec doktorského studia doporučuji autorovi editaci práce do formy vlastní publikace, která by lokální diskurz i praxi urbanismu i jeho výuky na školách nesmírně obohatila tím, jak vystavuje stereotypy myšlení o městě ze západní a evropské pozice dnešním tezí klíčových autorů asijských a globálních studií o současných městech.

5. K formální úpravě nemám kromě nekoherentního oficiálního názvu tématu práce (zmiňované v bodě 1.) další výhrady. Snad jen, že v malém formátu publikace „Teze doktorské dizertační práce“ je autorova selekce podstatných částí práce vzhledem k formě a ilustracím mnohem srozumitelnějším a silným výstupem než rozsáhlá a méně přesně strukturovaná a editovaná hlavní publikace dizertace.
6. Práce splňuje základní podmínky absolvování studia.
7. Práci doporučuji k obhajobě.

Vzhledem na výše zformulované výhrady (ve velké míře týkající se peripetii realizace a mechanismů doktorského studijního programu jako takového, a ne jenom výkonu autora) hodnotím práci na škále hodnocení A-E známkou C.

V Praze, 20.12.2017

M. arch. Ing. arch. Maria Topolčanská
Katedra teorie a dějin umění
Akademie věd v Praze
U Akademie 4, Praha 7
maria.topolcanska@avu.cz